Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/63/2020
Identifikačné číslo spisu:	6411010718
Dátum vydania rozhodnutia:	23.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:6411010718.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného T. U. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23. marca 2021 v Bratislave, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. januára 2019, sp. zn. 5To/119/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky sa odmieta.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 26. júna 2017, sp. zn. 2T/211/2011, bol obvinený T. U. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona a zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 17. októbra 2010 okolo 21.00 hod. prišiel na svojom terénnom vozidle zn. Toyota Hilux, ev. č. Z. XXX H. na miesto zv. U. V., pred obcou Y. I., okres Ž. B. V., k občanom maďarskej národnosti - S. B., nar. X. Y. XXXX, Y. T., nar. X. J. XXXX, X. O. R., nar. XX. Y. XXXX, X. H. Y., nar. X. B. XXXX, W. O., nar. XX. T. XXXX, Y. X. H., nar. XX, K. XXXX, R. O., nar. XX. C. XXXX, W. O., nar. XX. H. XXXX, ktorí tu chceli prenocovať, rozkladali stany, založili oheň, aby si ohriali jedlo, začal na nich kričať, čomu nerozumeli, vytrhol im jednu tyč zo stanu, odstrčil od seba W. O., z jeho gestikulácie vyrozumeli, že musia odísť, pretože sa jedná o súkromný pozemok, preto sa pobrali a chceli ísť ďalej po turistickom chodníku pešo, o niekoľko minút sa vrátil s MUDr. Y. P., ktorý mal na pleci prevesenú dlhú poľovnícku zbraň a z jeho prekladu do angličtiny vyrozumeli, že obžalovaný T. U. ich

žiada, aby odišli, že sa jedná o súkromný pozemok a poľovnícky revír, preto musia zaplatiť pokutu 100,- eur za osobu, pričom sa však nepreukázal na ich požiadanie ako člen lesnej stráže, nedovolil im ísť ďalej pešo, prinútil ich nastúpiť na nákladný priestor jeho motorového vozidla, ktorým ich odviezol k svojmu rodinnému domu v Y. I. XXX, kde vystúpili a vyložili si batožinu, medzitým vošiel do domu, odkiaľ vyšiel s jednohlavňovou dlhou poľovníckou zbraňou s puškohľadom, s touto sa zahnal na Y. T., mieril na nich, žiadal aby zaplatili, nedovolil im, aby ďalej šli pešo, ale nastúpili znova do vozidla, týmto svojím správaním vzbudil u nich obavu o svoj život a zdravie, preto mu vyplatili 299,- eur, na čo im nevystavil žiadny doklad a následne ich odviezol za obec Y. I., kde v poli vystúpili a privolali políciu.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil trest prepadnutia vecí, a to poľovníckej stoličky a tabuľky s nápisom lesná stráž.

Podľa § 60 ods. 6 Trestného zákona vlastníkom prepadnutých vecí sa stal štát.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku prvostupňový súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej O. S. B. (S. B.), nar. X. Y. XXXX v U., T., trvale bytom P., Ű. D. X, X. poschodie č. d. X, T., škodu vo výške 200,- eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodujúc o odvolaní prokurátora a obvineného T. U. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu rozsudkom z 22. januára 2019 sp. zn. 5To/119/2017, podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému T. U. podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil podľa § 189 ods. 2, § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 41 ods. 2, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 1 rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona krajský súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienečne odložil na skúšobnú dobu 2 rokov.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

II.
Dovolanie
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj proti konaniu, ktoré mu predchádzalo, podal dovolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) na podnet obvineného T. U. písomným podaním zo 16. marca 2020, doručeným prvostupňovému súdu 19. marca 2020, z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V podanom dovolaní minister spravodlivosti po zrekapitulovaní predchádzajúceho priebehu konania uviedol, že hlavným problémom vyhrotenia celej situácie bola jazyková bariéra medzi obvineným a poškodenými. Konajúce súdy podľa ministra spravodlivosti neodôvodnili, prečo neuverili výpovedi svedka MUDr. Y. P. a prečo ju označili ako tendenčnú. Pri existencii jazykovej bariéry narastá podľa ministra spravodlivosti význam jeho výpovede, nakoľko je z nej zrejmé, že obvinený ich požiadal, aby si zbalili veci a opustili les, že je to súkromný les, a vzniká nebezpečenstvo jeho zapálenia. Poškodení to podľa svedka urobili, neodopierali, obvinený spolu s ním ich naložil do auta a vyviezol von z lesa; svedka vysadil na posede, kde zostal sedieť. Sám si nespomínal, že by bol účastníkom incidentu, ktorý je

predmetom sporu. Vie že obvinený chcel od poškodených, od každého sumu 20,- eur ako pokutu, pričom túto na mieste nezaplatili. Svedok si nespomínal, ako sa poškodení chovali, neboli agresívni, nebol voči nim agresívny ani obvinený. Celá komunikácia bola v normálnom duchu, nikto nevystupoval agresívne voči nikomu. Svedok si nespomínal, ako dlho to trvalo, kým prišiel na miesto s obvineným, až do momentu, kým ich odviezli, nespomínal si ani či bol pozemok obvineného nejakým spôsobom označený. Podľa neho mu poškodení rozumeli, problém bol v tom, že vstúpili na súkromný pozemok, založili oheň a utáborili sa mimo vyhradeného táboriska, mimo verejného priestranstva alebo priestranstva k tomu určenému. Podľa svedka to poškodeným povedal po anglicky, bežnou angličtinou, je presvedčený, že mu porozumeli, problém bol v tom, keď povedal, že obvinený chce pokutu 20 eur za každú osobu. Pokiaľ bol svedok prítomný, tak poškodení pokutu nezaplatili.

Minister spravodlivosti v tejto súvislosti uviedol, že tento incident je dôsledkom nedorozumenia na oboch stranách, pričom z vykonaného dokazovania nevyplýva úmysel obvineného T. U., a to ani nepriamy, spáchať trestný čin vydierania a obmedzovania osobnej slobody. Obvinený podľa ministra spravodlivosti konal z pozície člena lesnej stráže a majiteľa pozemku. Poškodení podľa jeho názoru vedeli, že ide o poľovníkov, že sú na ich území, na ktorom neoprávnené založili oheň a z ktorého museli odísť. Od momentu, keď mali informáciu, že ide o poľovníkov, pričom títo sú oprávnení nosiť aj zbraň a usmerniť ich vo vzťahu k ich správaniu sa k poľovnému revíru, vyznieva ich vysvetlenie, že boli v strachu, že títo proti nim použijú zbraň, trochu neprimerané. Minister spravodlivosti navyše poukázal na zásadnú rozpornosť vo výpovediach poškodených, keď prevažná väčšina z nich pochopila pokyny a oznámenia obvineného, pričom časť poškodených o nich zámerne vypovedá nepravdivo a skreslene.
.
Poškodený Y. X. H. vo výsluchu z 18. júla 2010 uviedol: „Povedali nám, že tam nemôžeme zostať, ani že nemôžeme odísť pešo preč. Vraj preto, že je to poľovný revír a v tom čase tam prebiehajú poľovačky. Z toho lámaného prekladu sme porozumeli to, že by sme museli zaplatiť každý 100 eur, ale neviem povedať, či za to, že tam môžeme ostať, ale vraj oni od nás chcú len 20 eur na osobu. Osoba, ktorá mala pri sebe zbraň aj ten vodič nám hovorili, že aby sme naskočili na korbu auta, že nemôžme ísť pešo preč. My sme sa im snažili vysvetliť, že chcem ísť pešo, ale oni trvali na tom, aby sme si urýchlene nastúpili na korbu, že sa ponáhľajú na poľovačku. Vtom bol vodič veľmi nervózny a kričal. Tá druhá osoba bola kľudná a bolo na nej vidieť, že sa do incidentu nechce miešať. Tú zbraň mala celý čas na pleci. Tak sme 7 ľudí naskočili na korbu vozidla a jedno dievča sedelo v kabíne. Proste sme museli nastúpiť, nerobili na nás žiadne násilie, len ten šofér kričal, že máme okamžite nastúpiť.....“

Z uvedeného podľa ministra spravodlivosti vyplýva, že poškodení boli oboznámení s tým, že sa nachádzajú na súkromnom pozemku, ktorý je navyše poľovným revírom, a že majú zaplatiť pokutu z dôvodu založenia ohňa mimo vyhradeného táboriska. Vzhľadom na to, že v ďalšej časti skutkového deja pred rodinným domom obvineného už nebol prítomný prekladateľ - svedok MUDr. P., opätovne došlo k nedorozumeniam v dôsledku jazykovej bariéry.

Poškodený Y. X. H. počas výsluchu pred Okresným súdom vo Váci dňa 18. mája 2016 uviedol vo vzťahu k namiereniu zbrane obvineným: „Keď si niekto vezme zbraň a rozhadzuje sa s ním a hlaveň pušky je otočená na nás, to nepovažujem za mierenie na nás, ale držal na nás zbraň. V mojej výpovedi nešlo o mierenie.“ V tejto súvislosti je podľa ministra spravodlivosti dôležitá aj poznámka prekladateľky, ktorá uviedla: maďarčina vie presne vyjadriť pohyb so zbraňou, či mieri (teda plánuje možno aj streliť), alebo len vystrašuje zbraňou tak, že drží - mieri smerom na niekoho).

Minister spravodlivosti v tejto súvislosti poukázal aj na ďalšie rozpory vo výpovediach poškodených ohľadom spôsobu použitia údajnej zbrane. Niektorí poškodení uviedli, že obvinený mal na nich predmetnou vecou mieriť, iní zase uviedli, že ňou mal „kosiť“, iní uviedli, že ju mal sklonenú smerom nadol a časť poškodených tiež uviedla, že sa ňou mal zahnať na jedného z poškodených. Prihliadajúc na tieto rozpory a najmä na jazykové odlišnosti maďarského jazyka ohľadom vyjadrenia pohybu so zbraňou, je podľa ministra spravodlivosti zrejmé, že skutok sa nestal tak, ako je uvedený v skutkovej vete, nakoľko obvinený T. U. na poškodených nemieril. Okrem toho poľovnícka zbraň nebola nikdy stotožnená a obvinený popiera, že by z domu vyniesol zbraň, nakoľko tieto má uložené a nie pohodené

za dverami domu.

Hodnovernejšie podľa ministra spravodlivosti vyznieva jeho verzia, že po tom ako mu poškodení vnikli na pozemok, vzal spoza dverí tzv. poľovnícku stoličku a s touto sa snažil brániť presile poškodených. Podľa ministra spravodlivosti nie je možné súhlasiť so závermi súdov, že poľovnícka stolička ani zďaleka svojím tvarom nepripomína zbraň, práve naopak. Poškodená W. O. vypovedala, že videla predmet, ktorého predná časť, teda hlaveň bola z dreva, pričom tento opis jednoznačne neguje popis dlhej zbrane (guľovnice, brokovnice a pod.), nakoľko neexistuje dlhá zbraň s drevenou hlavňou, čo na druhej strane presne zodpovedá popisu poľovnej stoličky. Navyše, časť poškodených uviedla, že údajná zbraň bola dlhá len asi jeden meter, čo taktiež zodpovedá poľovníckej stoličke a nie dlhej loveckej zbrani a zároveň ide o podstatný rozpor s tvrdeniami zvyšnej časti poškodených, podľa ktorých malo ísť o dlhú zbraň. Nakoľko zložená poľovnícka stolička zbraň pripomína, s prihliadnutím na to, že v tom čase sa už stmievalo, bolo podľa ministra spravodlivosti možné ju považovať za zbraň s drevenou pažbou.

Minister spravodlivosti sa taktiež nestotožnil s tvrdením, že obvinený T. U. nevydal poškodeným žiaden doklad. Obvinený vydal poškodeným nesprávny doklad, pretože im vypísal iba príjmový doklad, avšak tento doložil do spisu a preto sa jeho existenciou mal súd zaoberať. Podľa ministra spravodlivosti nie je zrejmé, z akého iného dôvodu by sa obvinený vrátil spolu s poškodenými do svojho rodinného domu, ak nie za účelom vypísania dokladu poškodeným. Ani tento skutkový dej nie je v skutkovej vete uvedený správne, nakoľko obvinený išiel do domu a vrátil sa von s dokladom, a až potom, ako uvidel, že mu poškodení vnikli na pozemok, sa opätovne vrátil do domu a vzal spoza dverí poľovnícku stoličku. Navyše obvinený T. U. nevyberal pokutu neoprávnene, ale ako člen lesnej stráže. Svedok MUDr. P. uviedol, že všetko bolo s poškodenými v poriadku až do momentu, keď mali zaplatiť pokutu. Toto je v súlade aj s ich výpoveďami, v ktorých označovali pokutu za vysokú a likvidačnú.

Chybou konania obvineného T. U. bolo, že sa na požiadanie nepreukázal odznakom lesnej stráže a taktiež že namiesto blokového dokladu použil príjmový doklad. S prihliadnutím na to, že poškodení boli oboznámení s tým, že majú zaplatiť pokutu, nie je podľa ministra spravodlivosti možné hodnotiť konanie obvineného ako trestný čin vydierania. Taktiež nedošlo ani k obmedzovaniu osobnej slobody poškodených, pretože obvinený ich ako lesná stráž a majiteľ pozemku vyviezol z lesa do časti, kde sa mohli voľne utáboriť a pohybovať. Obvinený T. U. ako člen lesnej stráže prejavoval dôvodné obavy o všeobecnú bezpečnosť osôb nachádzajúcich sa v lese ako aj o všeobecnú ochranu lesa, nakoľko v období odohratia prejednávanej udalosti panovali suchá a horúčavy, pričom oheň založený poškodenými ohrozoval okolité porasty. Ako člen lesnej stráže ich upovedomil o tom, že za porušenie zákona sú povinní zaplatiť pokutu vo výške 25,- eur na osobu (spolu 200,- eur) a čo najskôr opustiť predmetné miesto, kde sa utáborili.

Minister spravodlivosti následne odcitoval § 31 ods. 1 písm. b), písm. c), § 53 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. f), písm. k), § 53 ods. 5, § 63 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 6 zákona o lesoch a s poukazom na uvedené konštatoval, že obvinený T. U. postupoval v súlade s predmetnou legislatívou a hoci v čase udalosti nemal pri sebe odznak člena lesnej stráže, resp. preukaz člena lesnej stráže, mohol ako registrovaný a platný člen lesnej stráže vykonať predmetné neodkladné opatrenia. Rovnako bol oprávnený zisťovať totožnosť poškodených a adresovať poškodeným výzvy, pokyny, príkazy a požiadavky, pričom poškodení boli povinní strpieť výkon týchto oprávnení. Svedok MUDr. P. vo výpovedi zo dňa 28. septembra 2011 potvrdil, že na jeho vozidle bolo zreteľne vidieť logo lesnej stráže.

Obrovská jazyková bariéra, ktorá existovala medzi obvineným a poškodenými nemôže byť podľa ministra spravodlivosti vykladaná na ujmu obvineného. Svedok MUDr. P. poškodeným pretlmočil do anglického jazyka všetky relevantné oznámenia a pokyny - oznámil im, že sú v súkromnom poľovnom revíri, že porušujú zákon, že sa tam konajú poľovačky a že je potrebné opustiť miesto vo vozidle obvineného, čo bolo dané potrebou zabezpečenia ochrany života a zdravia poškodených. Vzhľadom na preklad zo strany MUDr. P. nemohla u poškodených existovať dôvodná obava o ich život, zdravie alebo bezpečnosť. Do auta nastúpili dobrovoľne, čo vyplýva aj z výpovedí X. H. Y., B. S. a R. O.. Po prejavení nesúhlasu so vstupom poškodených na pozemok obvineného ho päť mužov obkľúčilo v jeho

dvore, čo potvrdila vo výpovedi najmä poškodená R.I.I. O.. Poškodení boli oproti obvinenému v značnej fyzickej aj početnej prevahe a s prihliadnutím na vekový rozdiel medzi ním a poškodenými, ako aj na jeho neschopnosť porozumieť vzájomnej konverzácii vzbudzovala táto situácia u obvineného dôvodné obavy o jeho bezpečnosť, život a zdravie ako aj o bezpečnosť ľudí nachádzajúcich sa v jeho obydlí. Z vykonaného dokazovania tak podľa ministra spravodlivosti nielenže neboli naplnené zákonné znaky trestného činu vydierania a obmedzovania osobnej slobody, vrátane úplnej absencie úmyslu, ale je na mieste uvažovať aj o okolnostiach vylučujúcich protiprávnosť činu v zmysle § 25 a § 28 ods. 1 Trestného zákona.

Prvostupňový súd i odvolací súd po vykonaní dôkazov, pri ich hodnotení, neboli podľa ministra spravodlivosti dôslední, keď navzdory kritériu hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) vyhodnotili dôkazy v neprospech obvineného jednostranne i napriek existencii dôkazov svedčiacich v jeho prospech, pričom nie je možné stotožniť sa so záverom súdov o nehodnovernosti výpovede svedka MUDr. P. svedčiaceho v prospech obvineného a potvrdzujúceho jeho obhajobu.

Záverom minister spravodlivosti poukázal na to, že z vykonaného dokazovania nie je zrejmý úmysel obvineného vydierať poškodených za účelom zaplatenia sumy 200,- eur. Tak ako uviedol svedok MUDr. P., obvinený je pomerne nadštandardne zabezpečený na to, aby naliehal na nezákonné vyplatenie takejto nízkej sumy. Naproti tomu je však podľa ministra spravodlivosti zrejmý úmysel poškodených vyhnúť sa plateniu pokuty, ktorú v tom čase v pozícii študentov považovali za likvidačnú.

Na základe uvedeného mal minister spravodlivosti za to, že prvostupňový súd i odvolací súd nesprávne zistili skutkový stav a v nadväznosti na to postupovali v rozpore so zákonom, keď obvineného T. U. uznali za vinného a odsúdili.

Minister spravodlivosti preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. januára 2019, sp. zn. 5To/119/2017, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 7, § 2 ods. 10, § 2 ods. 12 Trestného poriadku, § 189 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) Trestného zákona a § 183 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvineného T. U.. Minister spravodlivosti ďalej navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. januára 2019, sp. zn. 5To/119/2017, zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Banskej Bystrici prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadrila okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom (ďalej len „prokurátorka“) písomným podaním z 29. mája 2020, v ktorom uviedla, že skutok, za ktorý bol obvinený T. U. uznaný za vinného, sa stal tak, ako je uvedené v rozsudku prvostupňového súdu, ako aj rozsudku odvolacieho súdu. Prvostupňový súd v odsudzujúcom rozsudku aplikoval ustanovenie § 36 písm. l) Trestného zákona, nakoľko obvinený T. U. sa v záverečnej reči priznal k spáchaniu žalovaného zločinu a tento aj oľutoval.

Svedkovia poškodení Y. T., O. R., O. S. B., O. W., Y. X. H., X. H. Y., X. O. R. boli vypočutí jednak v prípravnom konaní a následne aj po podaní obžaloby dňa 18. mája 2016 dožiadaným Okresným súdom vo Váci, Maďarsko, pričom ich výpovede z hlavného pojednávania sa zhodovali s výpoveďami v prípravnom konaní a súd nemal dôvod neveriť týmto svedeckým výpovediam poškodených, ktorí zásadným spôsobom usvedčovali obvineného T. U.. Poškodení boli cudzinci, ktorí riadne nerozumeli obvinenému, spôsob jeho prejavu bol od začiatku agresívny. Aj keď sa poškodení nechceli podrobiť jeho pokynom, vzhľadom na predchádzajúci spôsob jeho správania, z obavy o svoj život poslúchli a na jeho vozidlo nastúpili. Poškodení po odchode T. U. ihneď vec oznámili na políciu.

Svedok MUDr. Y. P., ktorý sa nedostavil na hlavné pojednávanie na prvostupňový súd, bol taktiež

vypočutý formou právnej pomoci na Městskom súde v Brne, pričom uviedol, že bol účastný len pri krátkom rozhovore obvineného T. U. s poškodenými, len tlmočil, čo mu hovoril obvinený. Spolu poškodených naložili do auta, nespomína si, že by bol svedkom incidentu, ktorý je predmetom sporu. Vie, že obvinený chcel od poškodených od každého 20,- eur ako pokutu, pričom keď sa poškodení vzdialili od obvineného pri jeho dome, tak pri tomto už prítomný nebol, pretože obvinený ho cestou vysadil na posed.

Vzhľadom na uvedené sa prokurátorka plne stotožnila s rozsudkom krajského súdu a z tohto dôvodu navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K vyjadreniu prokurátorky sa vyjadrila riaditeľka odboru trestného súdnictva Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky podaním zo 6. júla 2020, v ktorom uviedla, že obvinený T. U. sa k žalovanému trestnému činu nepriznal a k takémuto záveru nie je možné dôjsť ani z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu. Obvinený pripustil, že vzal z domu poľovnícku stoličku, ktorou sa zahnal, v záverečnej reči uviedol, že mu je ľúto, že k takejto situácii došlo, avšak treba brať na vedomie, že sám si chránil vlastný majetok. Nikto sa nikdy nezapodieval tým, že cudzí ľudia došli do lesa, kde zakladali oheň a porušovali zákon o lesoch. Sám ako verejný činiteľ zastupujúci aj cirkev aj seba ako vlastníka, ako lesná stráž plnil povinnosť, poškodených vyviedol z lesa, pričom je podľa jeho názoru paródiou, že toto nikto nerieši, rieši sa len on, je mu to celé divné.

Predmetné vyjadrenie obvineného v rámci záverečnej reči nemožno podľa riaditeľky odboru trestného súdnictva vykladať samostatne a už vôbec nie v kontexte celej jeho obhajoby ako priznanie sa k spáchaniu zločinu a jeho oľutovanie. Je to dezinterpretácia jeho obhajoby, pričom aj na tomto postupe možno podľa jeho názoru vidieť prístup prvostupňového súdu, ktorý nevenoval skutkovým okolnostiam a obhajobným tvrdeniam náležitú pozornosť a dospel tak k chybným záverom.

Odvolací súd v napadnutom rozsudku už neuviedol poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, namiesto toho priznal obvinenému poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona (že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život), ktorú mal použiť aj prvostupňový súd. Okresná prokurátorka tak podľa riaditeľky odboru trestného súdnictva odkazuje na časť rozsudku, ktorá bola rozsudkom krajského súdu zmenená.

Vzhľadom na vyššie uvedené zotrvala na podanom dovolaní v nezmenenom znení.

K dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadril aj obvinený T. U. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ľudovíta Havrana písomným podaním z 18. júna 2020, v ktorom uviedol, že s podaným dovolaním sa v plnom rozsahu stotožňuje, považuje ho za dôvodné a pridržiava sa jeho obsahu. Obvinený je toho názoru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom prvostupňového súdu je nezákonný, spočíva v neobjektívne, nesprávne a najmä nepresvedčivo zistenom skutkovom stave, ktorý nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a taktiež že pri zisťovaní skutkového stavu boli závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. Obvinený má za to, že trestné konanie vedené proti nemu vykazovalo v celom priebehu zásadné znaky nezákonnosti a nepreskúmateľnosti a odsudzujúce rozsudky objektívne nereflektujú priebeh inkriminovaných udalostí tak, ako sa v skutočnosti stali. Dovolanie podľa obvineného jasne a určito poukazuje na rozporné skutočnosti, ktoré vyplynuli v rámci dokazovania vykonaného v predmetnej trestnej veci a ktorými sa konajúce súdy riadne a preskúmateľne nezaoberali. Ide pritom podľa obvineného o tak závažné rozpory a nedostatky, ktoré vylučujú ustálenie jeho viny bez dôvodných pochybností. Obvinený má za to, že riadne objasnenie a kritická analýza týchto nezrovnalostí by mohli mať za následok i jeho oslobodenie spod obžaloby.

Podľa názoru obvineného súdy konali arbitrárne, ak konštatovali, že nemali dôvod neveriť výpovediam poškodených, ktorí zásadným spôsobom usvedčovali obvineného. Podľa obvineného sú tieto výpovede nedôveryhodné, tendenčné a podľa jeho názoru aj úmyselne plánovane koordinované (hoci aj napriek

tomu vykazujú podľa obvineného zásadné rozdiely a vnútorné rozpory), aby obvinenému privodili trestné stíhanie.

Dovolanie na str. 6 podľa názoru obvineného jasne popisuje povahu celého incidentu, a to okrem iného aj v kontexte významu svedeckej výpovede MUDr. P., ako aj obligatórnej požiadavky existencie úmyslu pri páchaní tejto trestnej činnosti trváceho charakteru. V ďalšej časti jeho podnetu na podanie dovolania je logicky popísané odôvodnenie prípustnosti jeho konania, s poukazom na znenie zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, účinného v čase odohrania inkriminovanej udalosti. Dovolanie podľa obvineného dôvodne a racionálne upriamuje pozornosť aj na jazykovú bariéru existujúcu medzi obvineným a poškodenými, ktorá mala zjavný vplyv na priebeh, vývoj a pochopenie inkriminovanej udalosti zo strany poškodených.

V podrobnostiach obvinený odkázal na obsah svojho podnetu na podanie dovolania, ktorého sa v plnom rozsahu pridržal, pretože podľa jeho názoru poskytuje podrobný prehľad rozporuplných vyjadrení poškodených vo svetle výpovedí ostatných zainteresovaných osôb (najmä svedkov MUDr. P. a Ing. W.) a jeho výpovede, ako aj iné relevantné skutočnosti a námietky k predmetnému trestnému konaniu.

Na základe uvedeného obvinený najvyšší súd požiadal, aby dovolaniu ministra spravodlivosti vyhovel a aby rozhodol podľa petitu uvedeného v podanom dovolaní.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 7. októbra 2020.

III.
Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nepriznáva, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku).

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie je naplnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávnych chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Minister spravodlivosti v podanom dovolaní v podstate namietal nesprávne hodnotenie zisteného skutkového stavu, ktoré odôvodnil predovšetkým jazykovou bariérou medzi obvineným a poškodenými, nedorozumením na oboch stranách, pričom v tejto súvislosti poukázal na výpoveď Y. X. H. z 18. júla 2010, ako aj na rozpory vo výpovediach poškodených ohľadom spôsobu použitia údajnej zbrane i jej vzhľadu a na nesprávne vyhodnotenie výpovede svedka MUDr. Y. P. ako nedôveryhodnej.

Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného

poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí iba na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, také dovolanie je zrejme nedôvodné (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 45/2017).

V predmetnej veci minister spravodlivosti poukazoval na výpoveď svedka Y. X. H.É. z prípravného konania, ktorá nebola na hlavnom pojednávaní prečítaná (nemožno ju tak považovať za vykonaný dôkaz) a na rozpory vo výpovediach poškodených ohľadom spôsobu použitia údajnej zbrane, ako aj jej dĺžky a tvaru. V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že minister spravodlivosti neuviedol, vo výpovediach ktorých konkrétnych poškodených sa tieto rozpory mali nachádzať (uvádza slovné spojenie „časť poškodených“), v čom presne mali tieto spočívať (minister spravodlivosti ich uvádza len príkladmo, necituje konkrétne časti výpovedí poškodených, ktoré mali ním popisované tvrdenia uviesť), resp. v čom konkrétne by tieto rozpory mali byť takého závažného charakteru, že by na základe nich malo dôjsť k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu konajúcimi súdmi. Minister spravodlivosti napríklad poukazuje na to, že poškodená W. O. vypovedala, že videla predmet, ktorého predná časť, teda hlaveň bola z dreva. V písomnom zázname poškodenej W. O., ktorý bol prečítaný na hlavnom pojednávaní 24. apríla 2017, sa však žiadna takáto skutočnosť neuvádza. Rovnako tak vo vzťahu k ministrom spravodlivosti citovanej časti výpovede Y. X. H. pred Okresným súdom Vác z 18. mája 2016, prečítanej na hlavnom pojednávaní 24. apríla 2017, je potrebné poukázať na to, že po ministrom spravodlivosti citovanej časti výpovede nasledovali ešte dve vety, ktoré svedok uviedol, v znení: „Hlaveň pušky smerovala smerom na nás, tak ju držal v ruke, ale nezamieril na jednotlivých ľudí, ako cieľ. Nie náhodne a nie kadetade, ale držal pušku smerom na nás.“ (č. l. 855 spisu).

Rovnako tak je potrebné poukázať na to, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku na str. 15 a 16 uviedol: „Pri vyhodnotení dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku súd uzavrel, že vina obžalovaného bola preukázaná. Súd nemal dôvod neveriť svedeckým výpovediam poškodených Y. T., O. R., O. S. B., O. W., Y. X. H., X. H. Y., X. O. R., ktoré uviedli pred dožiadaným súdom vo Váci v Maďarsku a písomnému záznamu svedkyne poškodenej O. W. o udalostiach na turistike zo dňa 16. až 18. júla 2010, ktorý vyhotovila po niekoľkých dňoch, listinným dôkazom. Svedeckú výpoveď MUDr. Y. P.É. súd hodnotil ako tendenčnú so snahou neuškodiť obžalovaného. Svedeckú výpoveď svedka Ing. L. U. súd hodnotil taktiež ako účelovú so snahou neuškodiť obžalovanému. Obranu obžalovaného súd pokladal za účelovú tendenčnú so snahou zmierniť mieru zavinenia, resp. zbaviť sa trestnej zodpovednosti.

Súd prihliadol na tú skutočnosť, že svedecké výpovede poškodených pred dožiadaným súdom boli vykonané takmer po 6 rokoch po 17. júli 2010. Je zrejmé, že predmetný skutok sa stal vo večerných hodinách za súmraku, resp., za tmy, je preto zrejmé, že svedkovia poškodení vypočutí dožiadaným súdom si pre odstup času a pre dobu spáchania skutku nemuseli pamätať všetky skutočnosti. V tomto smere vyznieva ako najpresvedčivejší záznam svedka poškodeného O. W., ktorý bol spísaný niekoľko dní po 17. júli 2010.

Obžalovaný T. U. pripustil, že vzal z domu poľovnícku stoličku, ktorou sa zahnal. Poškodený Y. T. potvrdil, že obžalovaný mal v rukách pušku, ktorou namieril na ostatných. Poškodená O. W. potvrdila, že obžalovaný nakoniec vyšiel z domu s puškou a namieril na nich. Potvrdila, že obžalovaný strčil do poškodeného T. Y. smerom k pažbe, ako keby ho chcel udrieť. Poškodená O. S. B. taktiež uviedla, že keď obžalovaný nakoniec vyšiel z domu mal pri sebe zbraň. Mohla to byť dlhá poľovnícka zbraň. Poškodený O. W. uvádzal, že obžalovaný keď vyšiel von z domu, pričom mal v rukách pušku, kolbou spodnou časťou pušky sa pokúsil udrieť poškodeného Y. T.. Poškodený Y. X. H. taktiež zdôraznil, že obžalovaný sa vrátil z domu s puškou, ktorou mieril na nich, bola to puška s dlhou hlavňou. Poškodený X. H. Y. taktiež uvádzal, že obžalovaný mal v rukách pušku. Tiež šklbol poškodeným T. Y.. Obžalovaný pušku držal len pred sebou. Poškodený X. O. R. uvádzal taktiež, že obžalovaný sa vrátil s puškou v ruke

a kolbou pušky skoro ovalil poškodeného Y. T.. Poškodená O. W. videla, že obžalovaný držal pred domom vo výške brucha smerom na nich pušku, ktorou rozhadzoval doprava, doľava. Poškodený Y. X. H., poškodený X. H. Y. a poškodený X. O. R. zhodne potvrdili, že obžalovaný zbraňou konkrétne na jednotlivých svedkov poškodených nemieril."

Rovnako tak aj krajský súd v odôvodnení rozhodnutia na str. 6 uviedol: „Krajský súd nemal dôvod neveriť výpovediam poškodených, ktorí zásadným spôsobom usvedčovali obžalovaného. Svedok MUDr. Y. P. bol účastný len pri krátkom rozhovore s obžalovaným s poškodenými, tento len tlmočil, čo mu hovoril obžalovaný. Poškodení boli cudzinci, ktorí riadne nerozumeli obžalovanému. Spôsob prejavu obžalovaného bol od začiatku agresívny. Aj keď sa poškodení nechceli podrobiť jeho pokynom, vzhľadom na predchádzajúci spôsob jeho správania, z obavy uposlúchli a na vozidlo obžalovaného nastúpili. Poškodení po odchode obžalovaného ihneď vec oznámili na políciu. Tiež opísali obžalovaným použitú zbraň, ich popis sa zjavne nelíši, išlo o strelnú zbraň - dlhú poľovnícku pušku, na čom sa zhodli všetci. Len podľa poškodeného X. H. Y. táto mala ďalekohľad. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že poľovnícka stolička, ktorej fotografia sa nachádza v trestnom spise a ktorou sa mal obžalovaný brániť svojim tvarom ani zďaleka nepripomína strelnú zbraň."

Z citovaných častí rozhodnutí je zrejmé, že konajúce súdy dostatočným spôsobom vyhodnotili zistený skutkový stav, aj to z akého dôvodu považovali výpovede poškodených za vierohodné a výpoveď MUDr. P. naopak za tendenčnú, pričom snaha ministra spravodlivosti hodnotiť tento zistený skutkový stav iným spôsobom na základe dôkazov, ktoré ani len neboli na hlavnom pojednávaní vykonané (výpoveď svedka Y. X. H. z 18. júla 2010), resp. slov z výpovedí poškodených, ktoré sa v nich nenachádzajú (výpoveď poškodenej O. W.) alebo sú vytrhnuté z kontextu (výpoveď svedka Y. X. H. z 18. mája 2016) či len na základe všeobecného poukazu na niektoré skutočnosti, ktoré mala uviesť časť poškodených, pričom z dovolania nie je zrejmé, ktorí poškodení konkrétne a v ktorých konkrétnych častiach výpovedí, na vyššie uvedenom hodnotení skutkového stavu konajúcimi súdmi nemôže nič zmeniť.

Napokon, vo vzťahu k ministrom spravodlivosti uvádzanej rečovej bariére medzi obvineným a poškodenými dovolací súd uvádza, že tejto si nepochybne konajúce súdy boli vedomé a pri svojom rozhodovaní sa s ňou dostatočným spôsobom vysporiadali, pričom v tejto súvislosti dovolací súd len pripomína, že tak ako to vyplýva z odôvodnení rozhodnutí konajúcich súdov, v predmetnej veci nebola primárnym problémom rečová bariéra medzi obvineným a poškodenými, ale agresívne správanie obvineného, z ktorého mali poškodení strach, následne umocnené jeho držaním zbrane.

Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie ministra spravodlivosti je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.